

Stylman, V. & Jalolahti, J. 2018. Yrkeskunnandet i grundexamen i trädgårdsskötsel. Helsingfors: Nationella centret för utbildningsutvärdering.

Utvärderingen gäller yrkeskunnandet i grundexamen i trädgårdsskötsel. Utvärderingsmaterialet har samlats in från yrkesprov och det kompletterande material som beskriver hur de anordnas. Resultaten beskriver vitsord för yrkesprov samt verksamhet som gäller anordnande av yrkesprov. Utvärderingen gällde alla studerande som inlett grundexamen i trädgårdsskötsel som grundläggande yrkesutbildning hösten 2014 och alla de enheter som ordnar utbildningen i fråga. Utvärderingsmaterial samlades in under hela utbildningen fram till slutet av vårterminen 2017. Kvantitativa uppgifter som beskriver vitsord och yrkesprov kompletterades med utbildningsanordnarnas självutvärderingar. Dessutom analyserades de planer för utförande och bedömning av yrkesprov och beskrivningar av yrkesprovets innehåll som godkänts av organet för yrkesprov. Vid analysering av materialet och resultaten utnyttjades kompetensen hos lärare inom branschen.

Utvärderingen av inlärningsresultat baserade sig på yrkesprov, och därmed gällde den yrkeskunnandet. De krav på yrkesskicklighet och utvärderingskriterier som ställts på utbildningen i examensgrunderna utgör bedömningsgrunden. Bedömningen av kunnandet i yrkesproven gäller behärskandet av den kunskap som ligger till grund för arbetet, behärskandet av arbetsprocessen, arbetsmetoderna, arbetsredskapen och materialet samt nyckelkompetenserna för livslångt lärande. Därmed utgör examensgrunderna en central utgångspunkt för utvärderingen.

Utvärderingen av inlärningsresultaten inom yrkesutbildningen är utvecklande till sin karaktär, och vid genomförandet av utvärderingen betonas utbildningsanordnarnas aktiva deltagande och växelverkan vid utvärderingen. Materialet samlades direkt via yrkesprov som genomfördes av utbildningsanordnarna. Den utvecklande karaktären beskrivs även av självutvärdering som genomförs av utbildningsanordnarna samt feedbackrapporter som lämnats till utbildningsanordnarna och utifrån vilka anordnarna kan jämföra sina egna resultat med nationella resultat.

Utvärderingsmaterialet samlades in från alla utbildningsanordnare (n = 15). Materialet omfattade 181 studerande och 830 yrkesprov. Utvärderingen gällde även specialstuderande. Materialet omfattade yrkesprov för 378 specialstuderande. Materialet innehöll planer för yrkesprov från alla 15 utbildningsanordnare och beskrivningar av yrkesprov från sammanlagt 1 089 yrkesprov. Självutvärderingsmaterial levererades av alla 15 anordnare.

Hälften (50 %) av studerandena fick det slutliga vitsordet berömlig för yrkesprovet, 40 procent fick vitsordet god och 10 procent nöjaktig. De absolut flesta berömliga vitsorden (61 %) gavs för nyckelkompetenserna för livslångt lärande. Studerandena fick flest nöjaktiga vitsord i

behärskandet av den kunskap som ligger till grund för arbetet (17 %). Medeltalen för bedömningsobjekten varierade mellan 2,14 och 2,55 på skalan 1–3. Medeltalet för de slutliga vitsorden för yrkesprovet var 2,40. Kvinnorna fick inom alla kompetensområden bättre vitsord än männen. Det förekom även skillnader i vitsorden mellan utbildningsanordnare och områden.

Specialstuderandena hade fler nöjaktiga och färre berömliga vitsord jämfört med de övriga studerandena. Det vanligaste vitsordet för specialstuderande inom alla kompetensområden var god. 71 procent av yrkesproven utfördes utan anpassade mål.

Utbildningens arbetslivsorientering förverkligas rätt bra. Cirka hälften (49 %) av yrkesproven i trädgårdsskötsel genomfördes på arbetsplatser eller genom att komplettera arbetsplatsyrkesprov i läroanstalter. I fråga om specialstuderande ordnades en lite mindre andel (42 %) på arbetsplatser eller genom att komplettera arbetsplatsyrkesprov i läroanstalter. Det förekom stora skillnader mellan olika examensdelar i fråga om platser för avläggande av yrkesprov. Enligt utbildningsanordnarna finns det gott om tillgängliga arbetsplatser för att skaffa kompetensen i enlighet med examensmålen samt platser för avläggande av yrkesprov.

Att en representant för arbetslivet deltog i bedömningen garanterade bättre vitsord för studeranden och vitsorden i yrkesprov som utfördes på arbetsplatser var bättre än i yrkesprov som utfördes på läroanstalten. Utvärderingen lyfte fram utvecklingsbehoven i bedömningskompetensen hos arbetsplatshandledarna och i arbetslivskompetensen hos lärarna. Utvecklingsbehov upptäcktes även när det gäller integreringen av yrkesämnen och gemensamma examensdelar, uppföljningen och bedömningen av yrkesprov samt utvecklingen av yrkesprov.